

Alkanna lehmannii

Foto: Harry Jans

Nomenclatuur/etymologie

De botanische naam *Alkanna lehmannii* (Tineo) A. DC. werd gepubliceerd door Augustin Pyramus de Candolle in 1846. Het basioniem (de oorspronkelijke naam) is *Lithospermum lehmannii* Tineo, gepubliceerd in 1845. Het epitheton *lehmannii* is een eerbetoon aan de Duitse botanicus Johann Georg Christian Lehmann (1792-1860). De geslachtsnaam *Alkanna* is afgeleid van het Arabische woord voor de kleurstof die uit de wortels van sommige soorten, zoals *Alkanna tinctoria*, wordt gewonnen.

Taxonomie

Volgens Plants of the World Online (Kew Science) wordt *Alkanna lehmannii* beschouwd als een synoniem van *Alkanna tinctoria* subsp. *tinctoria*. Hoewel de naam in sommige oudere taxonomische bronnen als geaccepteerd werd beschouwd, wordt de plant nu over het algemeen ondergebracht bij de soort *Alkanna tinctoria*.

- Rijk: Plantae
- Orde: Boraginales
- Familie: Boraginaceae
- Geslacht: *Alkanna*
- Soort: *Alkanna tinctoria*
- Ondersoort: *Alkanna tinctoria* subsp. *tinctoria*

Synoniemen

Aangezien *Alkanna lehmannii* een synoniem is van *Alkanna tinctoria* subsp. *tinctoria*, zijn de volgende namen (onder andere) synoniemen van de geaccepteerde ondersoort, waaronder de naam zelf:

- *Alkanna lehmannii* (Tineo) A. DC.
- *Alkanna tinctoria* subsp. *lehmannii* (Tineo) Nyman
- *Alkanna tinctoria* var. *lehmannii* (Tineo) Halácsy
- *Lithospermum lehmannii* Tineo
- *Anchusa bracteolata* Viv.
- *Anchusa rhizochroa* Viv.
- *Anchusa tuberculata* Forssk.

Variëteiten en cultivars

Aangezien de naam *Alkanna lehmannii* een synoniem is voor een ondersoort van *Alkanna tinctoria*, zijn er geen specifieke cultivars van *Alkanna lehmannii* bekend. De variëteit *Alkanna tinctoria* var. *lehmannii* is eveneens een synoniem.

Familie

De plant behoort tot de familie Boraginaceae, in het Nederlands de ruwbladigenfamilie genoemd.

Hoogte

Als onderdeel van *Alkanna tinctoria* is het een overblijvende plant die zich ontwikkelt vanuit een penwortel. De planten bereiken doorgaans een hoogte tussen de 10 en 60 cm.

Bloemkleur

De bloemen van de soort waartoe deze plant nu behoort (*Alkanna tinctoria*) zijn over het algemeen levendig blauw of paarsblauw. Ze zijn buisvormig en klein.

Bladkleur

De bladeren zijn groen en de plant is over het algemeen ruw behaard (wat kenmerkend is voor de Boraginaceae). De bladeren staan afwisselend aan de stengel.

Bloeiperiode

De bloeiperiode van *Alkanna tinctoria* vindt doorgaans plaats in de lente en vroege zomer.

Standplaats

De plant geeft de voorkeur aan een standplaats in de volle zon tot lichte schaduw. Ze gedijt goed op goed doorlatende, zanderige of rotsachtige gronden, vaak in kalkrijke gebieden, wat typisch is voor de Mediterrane regio.

Herkomst

Als synoniem van *Alkanna tinctoria subsp. tinctoria* is de plant inheems in het Middellandse Zeegebied, waaronder Zuid-Europa en Noord-Afrika.

Soort gewas

Het is een overblijvend kruid (vaste plant).

Vermeerderingswijze

De vermeerdering van planten uit dit geslacht, zoals *Alkanna tinctoria*, gebeurt meestal door zaad, maar is ook mogelijk door stekken of het verplanten van wortelstekken in de lente of zomer.

Klimaatzone

De plant komt voor in het gematigde mediterrane bioom, wat wijst op geschiktheid voor warme, droge zomers en milde, natte winters (mediterrane klimaatzone).

Insecten

Zoals veel planten met blauwe buisbloemen, wordt de plant waarschijnlijk bestoven door insecten, zoals bijen. De dieprode wortel wordt al lang gebruikt om de rode kleurstof alkannine te winnen, die geen betrekking heeft op insecten, maar wel belangrijk is.

Bronvermelding

<https://powo.science.kew.org/taxon/urn:lsid:ipni.org:names:112713-1>

<https://powo.science.kew.org/taxon/urn:lsid:ipni.org:names:77228762-1>

<http://plantlist.org/tpl/record/kew-2628497>

<https://earthone.io/nl/plant/alkanna%20tinctoria>

https://www.picturethisai.com/nl/care/Alkanna_tinctoria.html

Samenvatting

Onderwerp	Resultaat
Nomenclatuur/etymologie	Basioniem <i>Lithospermum lehmannii</i> Tineo; eerbetoon aan J.G.C. Lehmann; <i>Alkanna</i> van Arabisch voor kleurstof.
Taxonomie	Synoniem van <i>Alkanna tinctoria subsp. tinctoria</i> (Boraginaceae).
Synoniemen	<i>Alkanna tinctoria subsp. lehmannii</i> , <i>Lithospermum lehmannii</i> , <i>Anchusa bracteolata</i> en meerdere andere.
Variëteiten en cultivars	Geen cultivars of geaccepteerde variëteiten bekend.
Familie	Boraginaceae (Ruwbladigenfamilie).
Hoogte	10 tot 60 cm.
Bloemkleur	Levendig blauw tot paarsblauw.
Bladkleur	Groen.
Bloeiperiode	Lente en vroege zomer.
Standplaats	Volle zon tot lichte schaduw; goed doorlatende, zanderige/rotsachtige, kalkrijke bodems.
Herkomst	Middellandse Zeegebied (Zuid-Europa en Noord-Afrika).
Soort gewas	Overblijvend kruid (vaste plant).
Vermeerderingswijze	Zaad, stekken of wortelstekken.
Klimaatzone	Gematigd mediterraan bioom.
Insecten	Bestuiving door insecten zoals bijen; de plant (als <i>A. tinctoria</i>) staat bekend om de kleurstof alkannine uit de wortel.